

'Inventie' de premier

Intr-o campanie de presa inceputa in primavara lui 2005, Jurnalul National a prezentat situatia dezastruoasa a arhivelor comunismului. Campania a fost finalizata cu un proiect de lege care propunea punerea integrala a lor in circuit public. Solutie respinsa in iulie a.c. de cabinetul primului-ministru. Acum, insa, Tariceanu sustine, in nume propriu, aceeasi masura.

De ceva vreme, "batalia politica" dintre premierul Calin Popescu Tariceanu si presedintele Traian Basescu se poarta si pe taramul istoriei comunismului in Romania. Fiecare dintre inaltii demnitari amintiti si-au desemnat "istorici oficiali" pentru a scrie "adevarata" istorie a trecutului comunist. Neavand cultura de specialitate in domeniu, probabil ca au fost lesne indusi in eroare de anumiti "apropiati", in sensul ca asemenea decizii ar fi probe incontestabile ale democratiei. Ar fi aflat insa, corect sfatuiti, ca nu fac altceva decat sa reediteze – cu mai mare amploare! – practici ale trecutului comunist.

CA DOI COCOSI. Periodic, atat primul-ministru, cat si presedintele ies la rampa. Ca doi cocosi belicosi se infrunta in declaratii radicale anticomuniste. Ca si cum spiritul acestora ar caracteriza intreaga lor viata! Or treburile la care s-au angajat in alegeri ar fi toate duse la capat! Daca greutatile prezentului acestei nesfarsite tranzitii sunt mai dificil de rezolvat, atunci primii oameni ai tarii "se fac ca lucreaza" (cum suna indemnul "din revolutie"), ocupandu-se de trecut. Intr-adevar, natura si crimele regimului comunist trebuie lamurite, insa aceasta este treaba specialistilor in domeniu. Iar istoria se scrie si rescrie la nesfarsit, functie de informatiile provenite din diverse surse. De "istorii oficiale" si indivizi desemnati sa le scrie si impuna ca adevaruri absolute ne-a saturat tocmai regimul comunist.

DEMAGOGIE GUVERNAMENTALA. Ultimul episod din seria populistă "cine condamna mai dur comunismul" s-a petrecut marti, cand Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului in Romania (creatie absolut originala a actualului prim-ministru al Romaniei!) si-a prezentat raportul anual. Oaspetele de onoare al evenimentului a fost, desigur, Calin Popescu-Tariceanu, care a tinut o alocutiune privind modul in care trebuie "demascata" regimul de dinainte de 1989. Pe langa aceste "sfaturi pretioase", premierul s-a pronuntat si pentru "modificarea Legii Arhivelor Nationale, prin declasificarea documentelor din regimul comunist".

Sa fi uitat oare Tariceanu ca Jurnalul National propunea din martie 2005 accesul liber la arhivele comunismului romanesc, initiativa finalizata cu un proiect de lege, respins cu argumente de categoria "nodului in papura" tocmai de domnia-sa? In campania "Operatiunea Ceata si fum – deschideti arhivele comunismului", ziarul nostru a prezentat traseul documentelor PCR de la Comitetul Central la Armata si apoi la Arhivele Nationale, cu toate distrugerile facute, intentionat sau accidental. Jurnalul National a prezentat, de asemenea, situatia arhivelor serviciilor speciale si anomaliiile evolutiei lor postcomuniste. In finalul demersului nostru jurnalistic am prezentat in martie 2006 un nou proiect de lege al arhivelor, in care propuneam ca "documentele emise de Comitetul Central al PCR, CC al UTC, precum si structurile centrale si teritoriale ale Securitatii Statului pana in momentul desfiintarii acestora, cu exceptia celor prevazute a se preda la CNSAS, vor fi predate Arhivelor Nationale pana la 31 decembrie 2006. Aceste documente vor fi puse in circuitul public pentru cercetare imediata, fara restrictii de 30 de ani de la emitere". Proiectul mai prevedea eliminarea tutelei Ministerului de Interne asupra arhivelor, prin trecerea sub controlul Parlamentului si punerea in circuitul public a tuturor documentelor de arhiva din anii regimului comunist. In felul acesta, s-ar sfarsi aceasta "isterie publica" dirijata de cativa profitori, iar istoria s-ar scrie si difuza in circuitul ei firesc. Propunerea Jurnalului National a fost depusa la Parlament in luna martie de deputatii Lavinia Sandru si Cozmin Gusa, presa neavand dreptul de initiativa legislativa. Insa proiectul de lege a fost respins de Guvern in luna iulie, cu o argumentatie cel putin ilara – prin controlul Parlamentului asupra Arhivelor Nationale pe care-l propuneam, institutia s-ar politiza. Insa CNSAS, SRI sau SIE nu sunt sub controlul Parlamentului?

FRUNTASII IN INTRECERE. In presa de ieri circula "zvonul" ca institutul aflat in subordinea premierului "a luat-o inaintea" celui coordonat de presedinte, prin prezentarea raportului anual. De cealalta parte, Comisia prezidentiala Tismaneanu a anuntat ca va preda raportul sau la 10 decembrie lui Traian Basescu, pentru ca acesta sa-l prezinte in fata Parlamentului la 18 decembrie. Sociologul Vladimir Tismaneanu avertizeaza deja, cu precautie, sa nu ne asteptam la descoperiri extraordinare din raportul comisiei sale. "Nu trebuie asteptate revelatii senzationale, declara domnul Tismaneanu revistei iesene Supliment de Cultura. De peste 16 ani se scrie in tara despre ce a fost comunismul. Valoarea Raportului consta in coherenta si

rigoarea sa stiintifica..." Pai, n-a stiut asta de la inceput sa i-o spuna, cinstit, si presedintelui Basescu? De ce l-a "prostit" (cum se zice in popor) ca vreme de aproape un an sa plateasca "gras" cheltuielile si retributiile echipei de reprezentanti ai istoricilor, societatii civile, luptatorilor anticomunisti, diasporei si a ce-o mai fi si-o fi fost? Ca sa conspecteze ce s-a scris timp de alti 16 ani despre comunism? Domnul Tismaneanu si-a luat insa si aici masuri de precautie. Aceia care nu cred ori contesta raportul pe care l-a coordonat nu pot fi decat: "cinicii de profesie infratiti cu scribii oportunisti, corifeii national-securismului si frustratii cu diagonala verde"...

In plus, "pe surse", de la Arhivele Nationale au aparut pe piata media informatii cum ca membrii Comisiei Tismaneanu au solicitat in multe randuri documente in afara temei de cercetare. Cum ar fi acte de proprietate din secolul al XIX-lea. (Ilarion Tiu)

AM FOST PRIMII

"Documentele emise de CC al PCR, CC al UTC, precum si structurile centrale si teritoriale ale Securitatii Statului pana in momentul desfiintarii acestora, cu exceptia celor prevazute a se preda la CNSAS, vor fi predate Arhivelor Nationale pana la 31 decembrie 2006. Aceste documente vor fi puse in circuitul public pentru cercetare imediata, fara restrictii de 30 de ani de la emitere" Proiect de lege propus de Jurnalul National

REALISM

"Din analizele sapaturilor de la «cimitirul saracilor» din Sighet rezulta ca toate mormintele dezvelite apartin unui orizont de inmormantare contemporan. Despre asocierea scheletelor cercetate de noi cu vreunul dintre personalitatile politice despre care se stie ca a fost ingropat aici nu putem sa facem deocamdata nici o precizare" dr. Gheorghe Petrov expert-arheolog la IICCR

MAI TARI DECAT POPESCU-PUTURI

Se pare ca guvernantii comunisti s-au impacat mai usor cu vechea "oranduire burgheza" decat actualii "campioni ai democratiei" cu "odiosul regim". Inainte de 1989 a existat un singur Institut de Istorie al PCR, condus in cea mai mare perioada de fostul ilegalist Ion Popescu-Puturi si un singur memorial al partidului, la Doftana (desi comunisti trecusera prin multe inchisori). Acum avem Muzeul de la Sighet, zeci de institutii care se ocupa de perioada contemporana, plus alte "comitete si comitii". Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului in Romania, condus de Marius Oprea – care se ocupa de condamnarea comunismului la "modul individual" – a anuntat ca are deja in proiect deschiderea a doua muzee ale "crimelor comunismului", la Jilava si la Ramnicu-Sarat. Bani sunt, ne asigura brosurile din mapa raportului de activitate a Institutului pe anul 2006. Bineinteles ca de la buget! Domnul Tismaneanu – care si-a arondat condamnarea comunismului "in general" – nu se lasa mai prejos, anuntand si el un muzeu. In centrul Bucurestiului, nu pe la margini.

VICTIME SI.. VICTIME

Spectaculos sunt prezentate presiunile, opririle si urmaririle la care este supus istoricul Marius Oprea datorita "dezvaluirilor" sale privind trecutul comunist. Desi istoricul a detinut si detine importante functii guvernamentale, forte obscure il haituiesc nu doar pe el, ci si pe cei din apropierea sa. Victima a inraitailor fosti securisti ar fi cazut – dupa declaratiile istoricului – "animalul sau de casa" (adica pisica). In urma cu putina vreme insa, istoricul Oprea anunta o intensificare a amenintarilor si presiunilor, astfel ca a fost nevoit sa-si puna sotia si copilul la adapost, tocmai in Germania. Cine ameninta si urmareste intr-un stat democrat un om din zona puterii, nu stim inca. Nici in ce calitate s-a expatriat familia istoricului ori cu ce mijloace financiare se intretine intr-o tara straina. Sa i se fi acordat azil politic si presa sa nu fi aflat?